

Spalenie synagogi w Opolu w czasie Kryształowej Nocy 9 XI 1938

Dla Mieszkańca

W dniu 9 listopada 1938 roku w Nowej Synagodze w Opolu odprawiono ostatnie nabożeństwo. Następnego dnia rano po pięknej neomauretańskiej budowli pozostały już tylko zgliszcza.

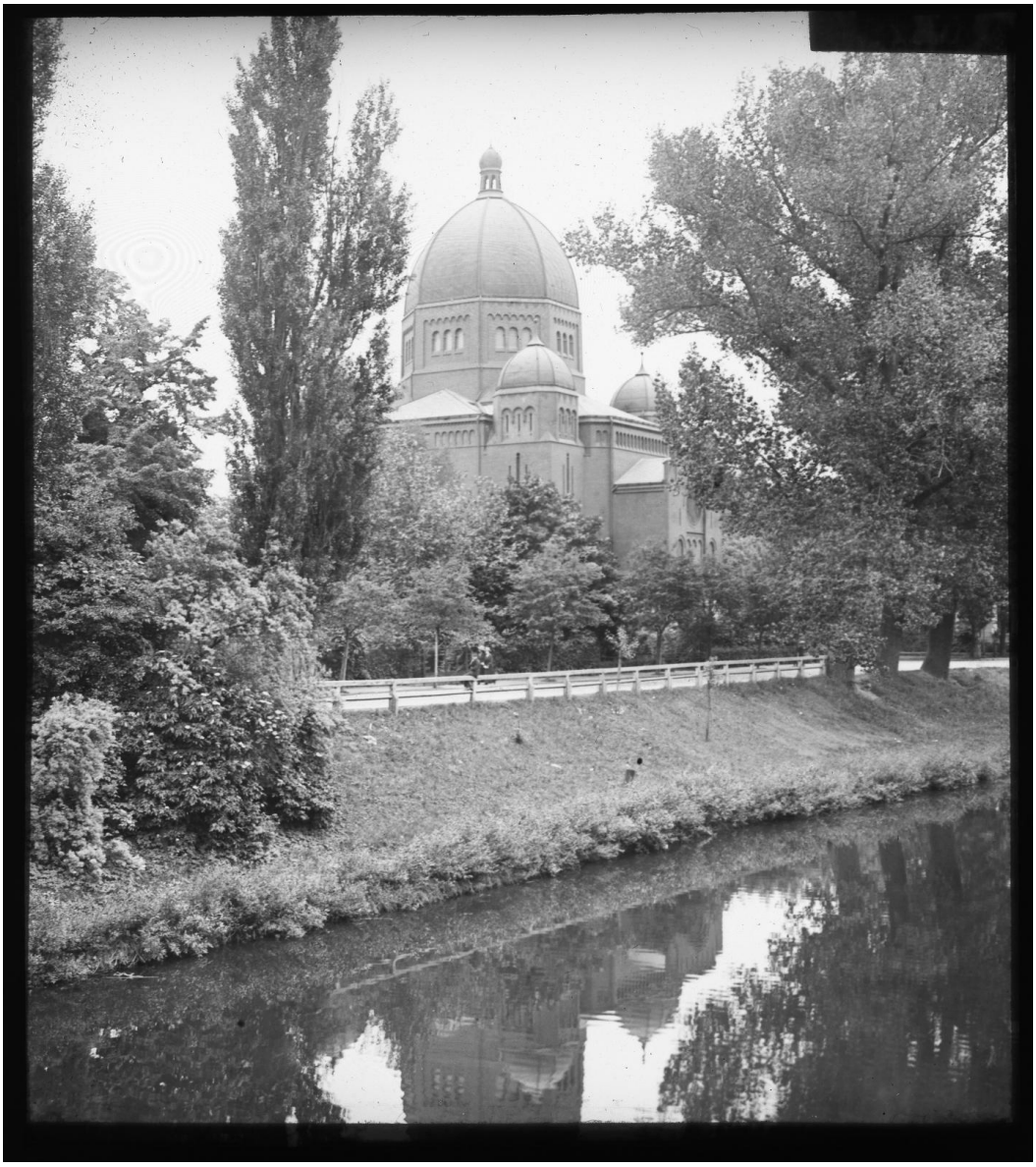

Tragiczne wydarzenia, które miały miejsce w nocy z 9 na 10 listopada były pokłosiem przemówienia radiowego ministra propagandy III Rzeszy Josepha Goebelsa, który wezwał do pogromu Żydów.

Noc kryształowa…

… przedstawiana była jako spontaniczny zryw członków SS, SA i Hitlerjugend i odpowiedź na apel Goebelsa, jednak jak pokazują źródła historyczne były to bardzo dobrze przemyślane i zaplanowane działania. Pretekstem był zamach na

przypadkowego i szerzej nieznanego urzędnika ambasady niemieckiej w Paryżu Ernsta vom Ratha. Postrzelił go Żyd, Herszel Grynszpan na wieść o przesiedleniu jego rodziny z Niemiec do Polski.

W Opolu noc ta wyglądała zdecydowanie inaczej niż w pozostałych miastach Rzeszy. Hansa Hirschberga ówczesnego rabina opolskiej gminy żydowskiej, naziści zmusili do własnoręcznego podpalenia synagogi. Został on wywleczony w samej bieliźnie z mieszkania na ul. Oleskiej (okolice obecnej „Szarej Willi”) i wśród obelg, rękoczynów i bluźnierstw prowadzony przez całe centrum miasta. Pod synagogą wręczono mu kanister z benzyną, którą musiał rozlać we wnętrzu synagogi i podpalić ją. Świątynia płonęła, a łuna pożaru była widoczna niemal z każdego miejsca w Opolu.

Ozdoba miasta

Synagoga zaprojektowana przez Felixa Henrego była okazałą budowlą w stylu mauretańskim z wielką kopułą. Nazywano ją „ozdobą miasta” i w ówczesnych czasach nie było zdjęcia czy pocztówki, na której nie byłaby uwieczniona.

Spłonęła biblioteka i archiwum gminy żydowskiej. Straż pożarna która była na miejscu podczas wydarzenia, pilnowała tylko tego, żeby ogień nie przedostał się na inne budynki miejskie. Rano 10 listopada dogaszano zgliszcza synagogi. Gdy owe tylko wystygły, rozpoczęto pospieszną rozbiórkę synagogi. W kwietniu 1939 roku po świątyni został już tylko pusty plac.

Miejsce po tragicznych wydarzeniach i synagodze upamiętnia głaz z tablicą pamiątkową i napisem w trzech językach: polskim, niemieckim i hebrajskim:

”Na pastwę ognia świątynię twą wydali

W tym miejscu stała synagoga spalona przez nazistów w czasie Kryształowej Nocy 9 XI 1938

Ludzie tego nie zapomną”.

Dane kontaktowe
Wydział Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej

Rynek 1A

45-015 Opole

bp [at] um.opole.pl

www.opole.pl

Lokalizacja

Tagi
historia
historia Opola
Wydarzenia i miejsca
Synagoga